

Nederlandse
Zorgautoriteit

Stichting Vitras/CMD
Mevrouw P.W. van Lingen
Postbus 1235
3430 BE NIEUWEGEIN

Newtonlaan 1-41
3584 BX Utrecht

Postbus 3017
3502 GA Utrecht

T 030 296 81 11

F 030 296 82 96

E info@nza.nl

I www.nza.nl

Zorgkantoor Utrecht
Mevrouw R. van Staalduine
Postbus 320
3800 AH AMERSFOORT

Uw brief van
12 juni 2009

Uw kenmerk
DS09306/EvL/evd

Behandeld door
Mr. J.J. Berkelmans

Telefoonnummer
030 296 83 45

E-mailadres
jberkelmans@nza.nl

Kenmerk
10D0001830

Onderwerp
Steunverleningsverzoek Vitras/CMD

Datum
20 januari 2010

Geachte mevrouw Van Lingen, mevrouw Van Staalduine,

In aansluiting op onze brief van 30 september 2009, met kenmerk 09d0041201, deelt de Nederlandse Zorgautoriteit (NZa) u mee dat de NZa heeft besloten uw steunaanvraag van 11 juni 2009 op grond van de Beleidsregel steunverlening AWBZ af te wijzen.

Hieronder volgt de motivering van dit besluit. Allereerst zal daarin kort worden ingegaan op het voorgenomen besluit tot afwijzing van het verzoek. Daarna volgt de heroverweging van dit voorgenomen besluit op verzoek van de Staatssecretaris van VWS en zal een overzicht worden gegeven van de aanvullende informatie die de NZa bij deze heroverweging heeft betrokken. Ten slotte zal worden ingegaan op de overwegingen die leiden tot een (definitief) besluit over het steunverzoek van Vitras/CMD en Zorgkantoor Utrecht.

Voorgenomen besluit tot afwijzing van het steunverzoek

Als gesteld heeft de NZa u met de bovengenoemde brief van 30 september 2009 geïnformeerd over haar voornemen om het bovengenoemde verzoek af te wijzen en u het voorgenomen besluit doen toekomen.

De motivering van dit voorgenomen besluit treft u aan als bijlage, waarbij zij opgemerkt dat deze bijlage integraal onderdeel uitmaakt van de motivering van het onderhavige (definitieve) besluit.

Op basis van de tot op dat moment door Vitras/CMD en Zorgkantoor Utrecht aangeleverde onderbouwing van het steunverzoek, oordeelde de NZa in het voorgenomen besluit dat: "...niet vast is komen te staan dat de continuïteit van de door Vitras/CMD geleverde AWBZ-zorg niet op een andere wijze dan middels steunverlening aan Vitras/CMD kan worden geborgd. Daartoe overweegt de NZa dat het zorgkantoor naast steunverlening ook andere scenario's als een reële optie voor borging van de continuïteit van zorg ziet. De daarbij door het zorgkantoor geplaatste kanttekeningen doen daar niets aan af, of zijn onvoldoende uitgewerkt en onderbouwd." Om vervolgens te concluderen dat: "Nu niet is voldaan aan deze voorwaarde dient het verzoek om financiële steun te worden afgewezen en komt de NZa niet toe aan de beoordeling van de overige voorwaarden."

Kenmerk
10D0001830

Pagina
2 van 8

Conform onderdeel 6 van de Beleidsregel steunverlening AWBZ is de Staatssecretaris van VWS, bij brief van 30 september 2009 op de hoogte gesteld van dit voornemen tot afwijzing van het steunverzoek. Vervolgens heeft de Staatssecretaris de mogelijkheid om, indien zij van oordeel is dat het voortbestaan van de betreffende zorgaanbieder noodzakelijk is gelet op de continuïteit van de zorg, de NZa te verzoeken de gevraagde steun alsnog toe te kennen.

Verzoek tot heroverweging van het voorgenomen besluit door de Staatssecretaris van VWS

Bij brief van 12 oktober 2009 (met kenmerk MC-U-2961268) heeft de Staatssecretaris verzocht om heroverweging van het voornemen tot afwijzing van het steunverzoek. Daartoe overweegt de Staatssecretaris dat het bovengenoemde oordeel "...dat niet vast is komen te staan dat de continuïteit van de door Vitras/CMD geleverde AWBZ-zorg niet op een andere wijze dan middels steunverlening aan Vitras/CMD kan worden geborgd" haar te weinig zekerheid biedt dat de continuïteit van zorg blijvend gewaarborgd is.

Nadere informatie ten behoeve van de heroverweging

Naar aanleiding van het bovengenoemde verzoek van de Staatssecretaris heeft de NZa besloten om het voornemen tot afwijzing van het steunverzoek te heroverwegen voor wat betreft het oordeel over de mogelijkheden voor borging van de continuïteit van zorg, anders dan door steunverlening aan Vitras/CMD.

In het kader van deze heroverweging heeft de NZa aan Zorgkantoor Utrecht gevraagd om zijn standpunt ten aanzien van de continuïteit van de zorg nader te onderbouwen. Daarnaast heeft de NZa het CSZ verzocht om onderzoek te verrichten naar de actuele liquiditeitspositie van Vitras/CMD.

Voorts heeft Vitras/CMD hangende de heroverweging van het voorgenomen besluit op 18 december 2009 een gewijzigde aanvraag ingediend. Deze wijziging behelst een neerwaartse bijstelling van het verzoek.

Kenmerk
10D0001830

Pagina
3 van 8

Onderstaand zal achtereenvolgens worden ingegaan op de nadere onderbouwing door het zorgkantoor, de CSZ-rapportage en de door Vitras/CMD ingediende wijziging van de aanvraag.

Nadere onderbouwing door Zorgkantoor Utrecht

Bij brief van 22 oktober 2009 heeft de NZa het zorgkantoor verzocht om alsnog verdere invulling te geven aan zijn zorgplicht, en in dat kader na te gaan of, en zo ja op welke wijze de zorg voor de cliënten van Vitras/CMD blijvend kan worden gecontinueerd, anders dan door steunverlening aan Vitras/CMD. Meer in het bijzonder heeft de NZa aan Zorgkantoor Utrecht bericht dat het op de weg van het zorgkantoor ligt om aan te tonen dat hij vanwege financiële problemen bij Vitras/CMD en een eventueel daarop volgend faillissement op geen enkele wijze zal kunnen voorzien in het contracteren van de zorg waarop cliënten van Vitras/CMD aanspraak kunnen maken. Daarbij is aangegeven dat de bovengenoemde door het zorgkantoor verrichte marktanalyse en de geschetste alternatieve scenario's hierover onvoldoende uitsluitel bieden.

In dat licht heeft de NZa het zorgkantoor in de laatstgenoemde brief verzocht om ter onderbouwing van de steunaanvraag alsnog over te gaan tot een verdere uitwerking van de door het zorgkantoor geschetste alternatieve scenario's voor steunverlening aan de hand van een aantal door concrete aandachtspunten. Meer in het bijzonder is het zorgkantoor gevraagd om zorgaanbieders te benaderen om vast te stellen welke mogelijkheden er zijn om de continuïteit van de bovenbedoelde zorg te borgen anders dan door steunverlening aan Vitras/CMD. Dit om tot een verdere uitwerking te komen van de door het zorgkantoor geschetste scenario waarin tot een overname van Vitras/CMD wordt gekomen alsook het door het zorgkantoor geschetste scenario waarin louter de zorg van Vitras/CMD wordt overgenomen door één of meer andere zorgaanbieders. Daarbij heeft de NZa het zorgkantoor bovendien verzocht om te voorzien in een draaiboek.

Bij brief van 18 november 2009 heeft het zorgkantoor gereageerd op dit verzoek. In deze reactie heeft het zorgkantoor aangegeven dat hij het verzoek van de NZa beschouwt als een vraag om een actieve rol te spelen in het herschikken van de markt. Een dergelijk verzoek, zo stelde het zorgkantoor, strookt niet met de aard en omvang van zijn zorgplicht en de plicht tot het voeren van een non-discriminatoir, transparant en verifieerbaar inkoopbeleid. Het zorgkantoor concludeerde om die redenen niet bereid te zijn invulling te geven aan het verzoek van de NZa. Het zorgkantoor heeft ten slotte aangegeven dat de NZa erop mag vertrouwen dat als er andere scenario's mogelijk zijn, het zorgkantoor zich daarvoor zal inzetten en het een verzoek om toepassing van beleidsregel CA-398 niet ondersteunt en dat derhalve uit het feit dat Zorgkantoor Utrecht het steunverzoek mede heeft ingediend, mag worden afgeleid dat die andere mogelijkheden er niet zijn.

Het zorgkantoor is vervolgens bij brief van 24 december 2009 nogmaals nadrukkelijk verzocht om invulling te geven aan zijn zorgplicht door conform het eerdere verzoek uitsluitend te geven over de mogelijkheden voor borging van de continuïteit van van zorg, anders dan door steunverlening aan Vitras/CMD.

Kenmerk
10D0001830

Pagina
4 van 8

In die brief heeft de NZa aangegeven dat zij zich niet kan vinden in het bovengenoemde opvatting van het zorgkantoor over de aard en omvang van zijn zorgplicht.

Daarnaast is aan het zorgkantoor aangegeven dat de NZa ook de door hem geschetste problemen ten aanzien van zijn inkoopbeleid niet onderschrijft. Dit omdat het zorgkantoor bij het contracteren van zorgaanbieders die in staat en bereid zijn de zorg over te nemen die tot dusver door Vitras/CMD wordt verleend, objectieve criteria en een zo nodig verkorte procedure kan hanteren.

Na intensieve contacten tussen de NZa en zorgkantoor Utrecht heeft het zorgkantoor in de tweede week van januari aangegeven naar aanleiding van de verzoeken van de NZa bereid te zijn tot aanleveren van een nadere uitwerking van alternatieve scenario's op basis van contacten met een twaalftal zorgaanbieders en te voorzien in een draaiboek voor het geval de NZa zou besluiten de steunaanvraag van Vitras/CMD niet te honoreren.

Het zorgkantoor heeft de NZa op 14 januari 2010 geïnformeerd over de nadere inventarisatie over het waarborgen van de continuïteit van zorg. Op basis van deze inventarisatie trekt het zorgkantoor de volgende conclusies:

- De vraag naar bereidheid tot het overnemen van een deel van de activiteiten wordt door vrijwel elke partij intentioneel positief beantwoord, maar niemand is bereid te zeggen dat ze dat doen zonder aanvullende voorwaarden te zullen stellen.
- Er zijn vier partijen, die - onder voorwaarden - bereid zijn het totaal van de activiteiten over te nemen.
- Twee partijen - met een regionale gerichtheid - zijn bereid en in staat de organisatie over te nemen én de wijkbenadering voort te zetten. Echter, deze partijen geven spontaan aan dat zij in gesprek zijn geweest met Vitras/CMD en de boeken hebben ingezien, en op grond daarvan hebben besloten nader overleg op te schorten tot na besluitvorming NZa. Deze organisaties geven aan zeker aanvullende condities te zullen stellen. Over de omvang daarvan wilden zij zich niet uitspreken. (Eerder hanteerde dit zorgkantoor voor de inschatting een door de commissie saneringen bevestigde formule, die leidt tot de verwachting dat er dan steunverzoeken in de orde van grootte van 5 mio zullen volgen).
- De twee andere partijen die willen spreken over overname geven aan dat zij hiertoe graag een verzoek krijgen van het zorgkantoor. Over de condities willen zij pas nadien spreken.

- Het Zorgkantoor Utrecht heeft altijd beargumenteerd dat met een overname ook kosten zijn gemoeid. De inschatting is - en blijft -, na deze inventarisatie dat deze kosten het bedrag van het steunverleningsverzoek zullen overstijgen.

Kenmerk
10D0001830

Pagina
5 van 8

Naast de inventarisatie is door het zorgkantoor een noodscenario voor het borgen van de continuïteit van zorg geschetst, in de vorm van een draaiboek. Het zorgkantoor heeft daarbij twee scenario's uiteengezet. Bij faillissement van Vitras/CMD op korte termijn geeft het zorgkantoor aan dat de voorbereidingen zijn getroffen voor het oprichten van een stichting ter continuering van de AWBZ zorg.

Wanneer een faillissement van Vitras/CMD op langere termijn dreigt, schetst het zorgkantoor een scenario waarin de zorg van Vitras/CMD tijdig door derden kan worden overgenomen.

Onderzoek College Sanering Zorginstellingen

Bij brief van 27 oktober 2009 heeft de NZa het CSZ verzocht om onderzoek te doen naar de actuele de liquiditeitspositie van Vitras/CMD en de te verwachten ontwikkeling daarvan. Op 17 november 2009 heeft de aangewezen deskundige van het CSZ, de heer J. Geenen, zijn onderzoeksbevindingen doen toekomen.

Uit dit onderzoek blijkt dat de gemeenten naar eigen zeggen in het werkgebied waarschijnlijk de subsidierelaties met Vitras/CMD, inzake door Vitras/CMD verrichte AMW- en JGZ-activiteiten, zullen gaan afbouwen als steunverlening door de NZa uitblijft.

In het onderzoek naar de te verwachte ontwikkeling van de liquiditeitspositie zijn door de CSZ-deskundige twee scenario's onderzocht.

Scenario 1: Het eigen vermogen van Vitras/CMD blijft negatief en de gemeenten ondernemen geen acties ten aanzien van de bevoorschottingswijze en de aard en omvang van de door Vitras/CMD verrichte AMW- en JGZ-activiteiten.

Scenario 2: Het eigen vermogen van Vitras/CMD blijft negatief en de gemeenten ondernemen wel acties ten aanzien van hun bevoorschottingswijze en de aard en omvang van de door Vitras/CMD verrichte AMW- en JGZ-activiteiten. In dit scenario bouwen de gemeenten deze activiteiten geleidelijk af.

De CSZ-deskundige concludeert dat zolang de gemeenten hun subsidierelaties inzake de door Vitras/CMD verrichte AMW- en JGZ-activiteiten niet wijzigen (conform het bovengenoemde scenario 1), de risico's van een liquiditeitstekort bij Vitras/CMD in de periode 2010-2012 hanteerbaar en aanvaardbaar zijn.

Als de gemeenten hun opstelling (conform het bovengenoemde scenario 2) wel wijzigen, neemt het risico van een liquiditeitstekort in 2010 toe, aldus de CSZ-deskundige. Het banksaldo van Vitras/CMD zal dan naar verwachting in mei 2010 een dieptepunt bereiken, maar is ook dan naar alle waarschijnlijkheid nog steeds positief. In dit scenario zal in de jaren 2011 en 2012 de ontwikkeling van de liquiditeit zodanig zijn dat het risico op betalingsonmacht gedurende een groot aantal maanden in 2011 en de eerste maanden van 2012 zeer groot is.

Bijstelling aanvraag door Vitras/CMD

Bij brief van 18 december 2009 heeft Vitras/CMD het steunverzoek verlaagd tot een bedrag € 2,9 miljoen. Als reden voor deze verlaging noemt Vitras/CMD in bovenstaande brief en per mail van 14 januari 2010 financiële meevallers en een beter exploitatieresultaat over 2009.

Kenmerk
10D0001830

Pagina
6 van 8

In de oorspronkelijke aanvraag zijn deze financiële meevallers al wel benoemd, maar niet meegenomen in het steunverzoek. Inmiddels blijkt Vitras/CMD voldoende zekerheid te hebben dat deze meevallers ook daadwerkelijk een bijdrage aan het vermogen leveren. Daarnaast heeft Vitras/CMD in deze brief dringend verzocht uiterlijk op 22 december 2009 een besluit te nemen over het steunverzoek.

In reactie op dit laatste verzoek heeft de NZa aan Vitras/CMD bericht dat dat de NZa op basis van de toen beschikbare informatie niet overtuigd is dat steunverlening aangewezen is en dat de NZa nog in afwachting was van de bovenbeschreven nadere onderbouwing van het zorgkantoor.

Op 24 december 2009 heeft een advocaat namens Vitras/CMD, de NZa gesommeerd om uiterlijk 28 december 2009 een besluit te nemen op het steunverzoek. De NZa heeft hierop bij brief van 28 december 2009 gereageerd dat hieraan niet zal kunnen worden voldaan vanwege de toen nog ontbrekende nadere onderbouwing door het zorgkantoor.

Ten slotte heeft de NZa Vitras/CMD op 13 januari 2010 nog verzocht om het verschil tussen de oorspronkelijke aanvraag van € 3,9 miljoen en het later verzoek van € 2,5 miljoen nadere schriftelijk toe te lichten. Deze toelichting heeft de NZa op 14 januari 2010 ontvangen.

Heroverweging van het voorgenomen besluit

De onderhavige heroverweging ziet op een heroverweging van het bovengenoemde oordeel over de borging van de continuïteit van de zorg.

Op grond van onderdeel 4.2 van de Beleidsregel steunverlening AWBZ dient de NZa vast te stellen of het zorgkantoor, als gevolg van financiële moeilijkheden van een gecontracteerde zorgaanbieder niet in staat zal zijn er (duurzaam) in voldoende mate voor zorg te dragen dat verzekerden de zorg verkrijgen waarop zij op grond van de AWBZ aanspraak hebben, met als gevolg dat de continuïteit van AWBZ-zorg niet langer geborgd kan worden.

Op basis van de op 14 januari 2010 van Zorgkantoor Utrecht ontvangen informatie en het de rapportage van de CSZ-deskundige van 17 november 2009 overweegt de NZa in het kader van haar heroverweging van de voorgenomen afwijzing van 29 september 2009 daarover als volgt.

Voor zover Vitras/CMD niet zelf zou kunnen voorzien in de zorgverlening aan zijn cliënten, kan op basis van het door het zorgkantoor verrichte onderzoek niet anders worden geconcludeerd dan dat de eerder door het zorgkantoor geschetste scenario's, anders dan steunverlening aan Vitras/CMD, als reële te beproeven opties moeten worden aangemerkt voor de borging van de continuïteit van de zorgverlening.

Kenmerk
10D0001830

Pagina
7 van 8

Dit enerzijds vanwege het feit dat door meerdere zorgaanbieders te kennen is gegeven dat zij bereid zijn om een rol te spelen bij het overnemen van (delen van) Vitras/CMD dan wel het overnemen van louter de zorg van Vitras/CMD. En anderzijds vanwege het feit dat het zorgkantoor heeft voorzien in een draaiboek om in (de aanloop naar) een faillissement van Vitras/CMD de continuïteit van de zorg op cliëntniveau te borgen.

Gelet op het feit dat steunverlening als een ultimatum remedium moet worden beschouwd, mag van het zorgkantoor en Vitras/CMD verwacht worden dat zij de geschetste scenario's, wanneer deze noodzakelijk mochten blijken ter borging van de continuïteit van zorg, ook daadwerkelijk beproeven.

Het door het zorgkantoor gemaakte, en beperkt onderbouwde voorbehoud in de vorm van de mogelijkheid dat zorgaanbieders nadere (financiële) voorwaarden zullen stellen alvorens de zorg over te nemen, doet aan de bovengenoemde conclusie niks af. Nu het zorgkantoor dit standpunt slechts beperkt heeft uitgewerkt, kunnen deze voorwaarden slechts worden geduid als eventualiteiten die zich juist lenen als vertrekpunt voor nader onderzoek en verdere acties om zonedig te komen tot overname van de zorg van Vitras/CMD.

Ten slotte constateert de NZa dat uit het onderzoek door de CSZ-deskundige kan worden afgeleid dat Vitras/CMD geen acute liquiditeitsproblemen heeft. Deze omstandigheid brengt met zich dat het zorgkantoor voldoende tijd heeft om, aan de hand van de door hem opgestelde inventarisatie van mogelijke overnamepartijen en het draaiboek ter borging van de continuïteit van zorg, tot een sluitende oplossing ter borging van de continuïteit van de zorg te komen.

Op grond van bovenstaande overwegingen concludeert de NZa, ook na bovenstaande heroverweging, dat niet is voldaan aan de voorwaarde als bedoeld in onderdeel 4.2 van Beleidsregel steunverlening. Als gevolg daarvan dient het verzoek om financiële steun te worden afgewezen en komt de NZa niet toe aan de beoordeling van de overige voorwaarden. De van Vitras/CMD ontvangen bijstelling van het steunverzoek blijft derhalve buiten beschouwing.

Besluit

Op grond van bovenstaande overwegingen heeft de NZa besloten het verzoek om financiële steunverlening van Vitras/CMD af te wijzen.

Kenmerk
10D0001830

Pagina
8 van 8

Ingevolge artikel 105 van de Wet marktordening gezondheidszorg juncto artikel 7:1 lid 1 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) kan een belanghebbende binnen zes weken na de datum van verzending van dit besluit een bezwaarschrift, per post of per fax (dus niet via email), indienen bij de Nederlandse Zorgautoriteit, Unit Bezwaar, beroep en boetes, Postbus 3017, 3502 GA Utrecht. In de linkerbovenhoek van de envelop vermeldt u: Bezwaarschrift.

Het bezwaar moet volgens artikel 6:5 lid 1 Awb schriftelijk en ondertekend worden ingediend en moet ten minste de volgende gegevens bevatten: naam en adres van de indiener, de dagtekening, een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar zich richt en de gronden van het bezwaar. Wij verzoeken u een kopie van het bestreden besluit bij te voegen.

Hoogachtend
De Nederlandse Zorgautoriteit,
voor deze

dr. M.E. Homan
lid Raad van Bestuur